

**Statsutskottets betänkande nr 56 om regeringens proposition
med förslag till lag om ändring av fastighetsskattelagen**

Riksdagen remitterade den 1 oktober 1993 regeringens ovan nämnda proposition nr 159 till statsutskottet för beredning.

Utskottet har i detta sammanhang också behandlat rdm. Mäkeläs m.fl. lagmotion nr 48 med förslag till lag om ändring av 22 § fastighetsskattelagen, som riksdagen remitterade till utskottet den 29 oktober 1993. Utskottet har ytterligare behandlat rdm. J. Leppänens m.fl. hemställningsmotion nr 25 om ändring av stadgandena om fastighetsbeskattning i fråga om servicehus. Motionen remitterades till utskottet den 14 april 1993.

Statsutskottets skattedelegation, som har berett betänkandet för utskottet, har hört kulturministern Tytti Isohookana-Asunmaa vid undervisningsministeriet, äldre regeringssekreteraren Marja-Liisa Lindström vid finansministeriet, byggnadsrådet Aimo Murtomäki vid undervisningsministeriet, beskattningssekreteraren Marjaana Haarala vid skattestyrelsen, budgetchefen Lauri Manninen som representant för Helsingfors stad, specialsakkunnige Juha Mynttinen vid Finlands Kommunförbund, biträdande chefen Jarmo Nyholm och överinspektören Silja Laakkonen vid Luftfartsverket, ordföranden Matti Ojala vid Työväentalojen Liitto, generalsekreteraren Aaro Harju vid Nuorisoseurojen Liitto, generalsekreteraren Elisabeth Kurtén och informationssekreteraren Lars Åkesson vid Svenska Ungdomsförbundet, generalsekreteraren Anja-Tuulikki Huovinen vid Finlands Museiförbund, avdelningsdirektören Esko Kiviranta vid Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK, verksamhetsledaren Kasper Nurmi som representant för Etelä-Suomen Yhteismetsä ry och ordföranden Aapo Surakka vid Finlands Fastighetsförbund.

fastigheten är belägen, debiteras första gången i år. Fastighetsskatten debiteras årligen. När fastighetsskattelagen i år första gången tillämpades visade det sig i praktiken att den behöva revideras och kompletteras på vissa punkter. Också övergången till ett s.k. differentierat inkomstskattesystem vid årets början och de ändringar som har gjorts i annan skattelagstiftning för med sig ändringsbehov.

Regeringen föreslår att byggnadsmark som hör till samfällad skog eller samfällighet skall omfattas av skatten. Flygfältens rullbanor skall enligt förslaget befrias från skatt, liksom vissa kulturbyggnader. Det minsta fastighetsskattebelopp som kan bäras upp skall fastställas särskilt för varje skattskyldig. Dessutom föreslås stadgandena om sökande av ändring bli reviderade.

Den ändrade lagen föreslås bli tillämpad första gången vid fastighetsbeskattningen för 1994. När det gäller befrielse från skatt och en del tekniska ändringar kommer lagen dock att tillämpas redan vid fastighetsbeskattningen för i år.

I lagmotion nr 48 föreslås att 22 § fastighetsskattelagen skall kompletteras med ett nytt 3 mom. om att fastighetsskatten kan betalas i två rater, om skatten är större än det dubbla beloppet av det minimibelopp som indrivs i skatt.

I hemställningsmotion nr 25 föreslås att riksdagen skall besluta hemställa att regeringen i brådskande ordning avlåter en proposition om ändring av fastighetsskattelagen så att skillnaderna vid beskattningen av allmännyttiga sammanslutningars eller privatägda servicehus och andra byggnader huvudsakligen för stadigvarande boende elimineras.

Utskottets ställningstaganden

Regeringens proposition och motionerna

Fastighetsskattelagen trädde i kraft den 1 augusti 1992. Denna skatt, som skall betalas på basis av fastighetens värde till den kommun där

Av de orsaker som nämns i regeringens proposition och med stöd av erhållen utredning finner utskottet lagförslaget behövligt och förordar det.

Enligt 28 § fastighetsskattelagen som gäller skatteuppbörden verkställs uppbörd, indrivning och återbäring av fastighetsskatt såsom stadgas i lagen om skatteuppbörd eller som stadgas eller bestäms med stöd av den. Finansministeriet har genom ett beslut (557/93) av den 16 juni 1993 beslutat att den ordinarie fastighetsskatten för 1993 uppbärs i en rat. Genom att skatten uppbärs i en rat betyder det enligt utskottets uppfattning i ett flertal fall stora betalningssvårigheter, något som för sin del minskar de faktiska skatteintäkterna. Enligt statsutskottets åsikt kan situationen inte anses acceptabel.

Utskottet förutsätter att fastighetsskatten t.ex. i fråga om fastighetsskatt som överstiger 1 000 mark bärs upp i två rater.

Enligt ett uttryckligt stadgande i lagen tillämpas skatteprocentsatsen för andra bostadsbyggnader än byggnader som används för stadigvarande boende inte på byggnader som hör till en härbärgeringsrörelse vilken drivs som näringsverksamhet (hotell och motell). I dessa fall påförs skatten enligt den allmänna fastighetsskatteprocentsatsen.

Fastighetsskatten för stugor som används för gårdsturism och som skall beskattas enligt inkomstskattelagen för gårdsbruk påförs emellertid i enlighet med skattestyrelsens direktiv om verkställande av fastighetsbeskattning på samma sätt som för fastigheter avsedda för fritidsbruk. Sålunda tillämpas andra fastighetsskatteprocentsatser på uthyrning av fritidsstugor som drivs som näringsverksamhet än på uthyrning av stugor i samband med gårdsbruk. Utskottet anser att denna situation inte är rättvis. Utskottet föreslår att en och samma allmänna skattesats skall tillämpas på alla stugor som uthyrs. Därför föreslår utskottet att också 13 § 4 mom. fastighetsskattelagen införs i det föreliggande lagförslaget och att byggnader som hör till en

härbärgeringsrörelse vilken drivs som näringsverksamhet där jämföras med byggnader som enbart används inom härbärgeringsrörelse som drivs i samband med gårdsbruk. Utskottet konstaterar att den föreslagna ändringen inte påverkar fastighetsbeskattningen av sommarstugor i den skattskyldiges eget bruk, semesteraktiebodelags bostadsbyggnader eller företags bostadsbyggnader som personalen använder för rekreation, utan beskattningen av sagda byggnader verkställs alltså enligt skatteprocentsatsen för sådana andra bostadsbyggnader som avses i lagens 13 § 1 mom.

Utskottet anser det inte vara korrekt att de i lagförslagens 3 § 1 mom. uppräknade tre fastigheterna permanent befrias från fastighetsskatt på det sätt som föreslås i propositionen. Sålunda godkänner utskottet i detta skede förslaget bara som en ettårig lag. Utskottet anser att ärendet bör beredas på nytt i sin helhet. Härvid bör särskild uppmärksamhet ägnas åt beskattningen av kulturhistoriskt värdefulla fastigheter som är skyddade med stöd av byggnadslagen och byggnadsskyddslagen samt fastigheter som ägs av idrottsföreningar, arbetarföreningar, ungdomsföreningar och liknande ideella samfund, om de används för allmännyttiga ändamål.

Utskottet förutsätter att regeringen på nytt bereder hela fastighetsbeskattningen beträffande kulturhistoriskt värdefulla fastigheter och fastigheter som används för allmännyttiga ändamål och att en ny proposition i saken avläts till riksdagen med sikte på att lagen skall kunna tillämpas vid fastighetsbeskattningen för år 1994.

Utskottet har ställt sig avböjande till motionen.

Utskottet föreslår vördsamt

att lagförslaget skall godkännas sålydande:

Lag

om ändring och om temporär ändring av fastighetsskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i fastighetsskattelagen av den 20 juli 1992 (654/92) 2 § 2 mom. 2 punkten, 3 § (utesl.) 2 mom. 1 punkten, 4 §, 5 § 2 mom. 1 punkten, 13 § 4 mom. och 15 §, 22 § 2 mom., rubriken för 25 § och 1 mom. i 25 §, 26 och 35 §§ samt temporärt 3 § 1 mom. 4 punkten, samt fogas till 2 § 2 mom. en ny 3 punkt (utesl.), till 6 § ett nytt 5 mom. och till lagen en ny 29 a § samt till 3 § 1 mom. temporärt en 5 punkt som följer:

2—6 §§

(Såsom i regeringens proposition)

15, 22, 25, 26, 29 a och 35 §§

(Såsom i regeringens proposition)

13 §

Den skatteprocentsats som avses i 1 mom. tillämpas inte på byggnader som hör till en hårbärgeringsrörelse, vilken drivs som näringsverksamhet, ej heller på byggnader som används för hårbärgeringsrörelse som enbart bedrivs i samband med gårdsbruk. (Nytt)

Ikraftträdelsestadgandet

(1 mom. såsom i regeringens proposition)

Lagen tillämpas första gången vid fastighetsbeskattningen för 1994. Lagens 3 § (utesl.) 2 mom. 1 punkt, 4 §, 25 § 1 mom., 26 och 29 a §§ tillämpas dock första gången redan vid fastighetsbeskattningen för 1993. Lagens 3 § 1 mom. 4 och 5 punkt tillämpas endast vid fastighetsbeskattningen för 1993.

Samtidigt föreslår utskottet, som har lagt regeringens proposition till grund för beredningen,

att lagförslaget i lagmotion nr 48 skall förkastas.

Ytterligare föreslår utskottet

att hemställningsmotion nr 25 skall förkastas.

Helsingfors den 16 november 1993

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Saari, vice ordföranden Luttinen, medlemmarna Alaranta (delvis), Heikkinen (delvis), Hämäläinen, Jokiniemi, Kallis (delvis), Laaksonen, Lahtinen, Lahti-Nuuttila (delvis), Luukkainen, Malm, Mäki-Hakola (delvis), Ryyänen

(delvis), Sasi, Savolainen (delvis), Tiuri (delvis), Turunen och Vihriälä samt suppleanterna Ala-Nissilä (delvis), Apukka, Backman, Lehtosaari (delvis), Linnainmaa (delvis), Nyby (delvis), Rauramo (delvis), Renko (delvis), Röntynen (delvis) och Savela (delvis).

Reservation

Enligt fastighetsskattelagen gäller skatten inte vissa kulturhistoriskt värdefulla fastigheter såsom ödekyrkor, slott, fästningar och kloster. I

regeringens proposition med förslag till lag om ändring av fastighetsskattelagen föreslås att också Statens konstmuseums fastigheter, dvs. Ate-

neum och Sinebrychoffs konstmuseum, samt Finlands Nationalmuseum och det nya operahuset i Helsingfors skall befrias från fastighetsskatt. Däremot skall skatten gälla byggnader som skyddats med stöd av byggnadslagen (370/58) eller byggnadsskyddslagen (60/85).

Det finns inga skattepolitiska grunder för att befria de i lagförslaget 3 § 5 punkten uppräknade fastigheterna från fastighetsskatt. Att enstaka byggnader befrias står i strid med kravet på att beskattningen skall vara opartisk. En klar och rätlinjig lagstiftning tillåter inte att enstaka, särskilt nämnda objekt befrias från skatt. Skattelagstiftningen får heller inte utnyttjas som ett redskap för någon ministers personliga regionpolitiska antipatier. Förslaget om skattefrihet för enstaka, särskilt nämnda fastigheter får inte tillåtas ens temporärt, utan i denna form bör förslaget förkastas.

Däremot är det motiverat, såsom också utskottsmajoriteten önskar, att utesluta skyddade byggnader från fastighetsskattelagens tillämpningsområde. Dessa byggnader är inte enstaka objekt, vars skattefrihet skulle belasta endast ett visst område, utan de är särskilda fastighetstyper som finns överallt i vårt land. Dessutom finns det klara kultur- och /eller miljöpolitiska grunder för att dessa fastigheter är skattefria. I Finland förstörs ständigt unika gamla byggnader därför att de inte har skyddats. Att underhålla skyddade byggnader är åter mycket dyrt. Att skyddsobjekten befrias från skatt lockar till att förklara allt fler objekt skyddade och underlättar underhållet av skyddade byggnader.

I och med att tyngdpunkten inom beskatt-

ningen allt mer förflyttas mot fastighetsbeskattning måste det effektivare än tidigare ses till att fastigheternas beskattningsvärden motsvarar gängse värden, i synnerhet nu då en del fastigheters beskattningsvärde överstiger det gängse värdet.

På basis av det ovan anförda anser jag att utskottet i sitt betänkande borde ha uttalat:

"Utskottet förutsätter en effektiv metod för att harmonisera fastigheternas beskattningsvärden med gängse värden."

Dessutom föreslår jag

att 3 § och ikraftträdelsestadgandet i lagförslaget i utskottets betänkande skall godkännas sålydande:

3 §

Fastigheter som är helt eller delvis befriade från skatt

Fastighetsskatt skall inte betalas:

— — — — —
4) för allmänna vatten.

(5 punkten *utesl.*)

(2 mom. såsom i regeringens proposition)
— — — — —

Ikraftträdelsestadgandet

(1 mom. såsom i utskottets betänkande)

Lagen tillämpas första gången vid fastighetsbeskattningen för 1994. Lagens 3 § 2 mom. 1 punkt, 4 §, 25 § 1 mom., 26 och 29 a §§ tillämpas dock första gången redan vid fastighetsbeskattningen för 1993. (*Utesl.*)

Helsingfors den 16 november 1993

Hannele Luukkainen